

SAKRALNO BOGATSTVO SRIJEMA I SLAVONIJE

Protkani vjerom

**Srijem i
Slavonija**

TURISTIČKA ZAJEDNICA
VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE
ŽUPANIJE

Uporište i snaga Srijemaca i Slavonaca

Možda zbog svakodnevnih nedaća, a možda i zbog burne povijesti ovoga kraja, okupacija i ratova, Crkva je oduvijek bila uporište i snaga njezinih vjernika, nit vodilja koja povezuje prošlost i budućnost, a narod potlačen i prognan tu pronalazi utjehu, mir i nadu. Više od pet stoljeća bogata sakralna baština istoka Hrvatske svjedoči o duhovnosti njezinih stanovnika i njihovoj vjeri. Duga je to povijest u kojoj su crkveni objekti manje-više ostali u nepromijenjenim oblicima, svetišta imaju dulju tradiciju od nekih puno poznatijih, a prošteništa i danas okupljaju vjernike iz svih dijelova Hrvatske i regije.

Tu ćete znamenja vjere i pobožnosti pronaći posvuda - u naseljima ili njihovoj blizini, uz plodna polja i poljske putove - lenije, uz manje i veće rijeke, na raskrižjima cesta, na uglovima kuća, na udaljenim grobljima, u stoljetnim šumama... Od skromnih drvenih križeva pa sve do monumentalnih crkava, ona su odraz karaktera Srijemaca i Slavonaca, istovremeno vrijednih i skromnih, poštenih i požrtvovanih, odgovornih i obzirnih.

Na istoku Hrvatske djeluju brojne vjerske zajednice, prije pedesetak godina u Gunji je izgrađena prva džamija u Hrvatskoj, a ovo je područje iznimno bogato srednjovjekovnim sakralnim spomenicima i crkvama sa samostanima. Ovdje su dva svetišta - u Šumanovcima i Ilači, veliki broj prošteništa, među kojima su najpoznatije Čudotvorna slika Presvete Djevice, Gospa Bapska i Crkva Blažene Djevice Marije Pomoćnice kršćana u Sotinu.

Svetišta - odraz ljubavi i vjere

Svetište Majke dobre nade u Šumanovcima

Hodočasnici je zovu još i Skrovitom Gospom Šumanovačkom. Gotovo više od šest i pol stoljeća na ovom mjestu se događaju čuda od kojih su neka prerasla u legendu poput ozdravljenja slijepo djevojke koja se umila vodom iz bunara pored svetišta.

Bunar sa čudotvornom vodom nalazi se pored kapelice, stotinjak metara od svetišta koje je drugo najstarije na području Đakovačko-osječke nadbiskupije. U idiličnom okruženju slavonske hrastove šume, tu se mole vjernici iz svih dijelova Hrvatske, a na tisuće ih dođe u vrijeme blagdana Velike i Male Gospe.

Fratri su na temeljima crkve zapaljene u osmanlijskim osvajanjima izgradili najprije drvenu crkvu, a današnja crkva izgrađena je 1822.

Ilača

Tu su mnogi pronašli mir i utočište. Ono što je Lourdes za Francusku, Ilača je za Srijem. Od kada se 1865. na mjestu današnje kapelice iznenada pojavio izvor vode i iste večeri ukazao lik Gospe, tisuće hodočasnika iz Srijema i Slavonije dolaze posjetiti ovo sveto mjesto.

Iste godine kada se dogodilo ukazanje uz izvor je postavljen kip Majke Božje, a 1867. započela je izgradnja crkve posvećene tri godine kasnije na Veliku Gospu. Vjernici u Ilaču dolaze svake godine na blagdan Velike Gospe, no hodočasta se u ovo najistočnije hrvatsko marijansko svetište održavaju i na druge marijanske blagdane. Mnogi tu dolaze pješice, iz najudaljenijih slavonskih mjesta kako bi se u miru pomolili Gospi.

Samostani - duhovna i kulturna središta

Crkva i samostan sv. Petra i Pavla u Šaregradu

Na temeljima starije crkve i samostana iz 11. stoljeća koji su pripadali templarima ili benediktincima početkom 15. stoljeća - u razdoblju gotike, tadašnji gospodar grada Ivan Morovički, ban Mačve, franjevcima je izgradio novu crkvu i samostan, koji ga nisu napuštali ni u vrijeme osmanlijske okupacije.

U vrijeme baroka, crkva je obnovljena i proširena, njezin je toranj iznimno vrijedan srednjovjekovni spomenik, a posljednje desetljeće pod strogim nadzorom konzervatora u crkvi se restauriraju barokne freske. Šaregradski samostan jedini je očuvani srednjovjekovni samostan u Slavoniji s iznimnim elementima gotike.

Crkva i samostan sv. Ivana Kapistrana u Iloku

Izvorno gotička crkva iz 1349. najprije je bila posvećena Majci Božjoj na Nebo Uzetoj, a danas sv. Ivanu Kapistranu. U želji da na granici istoka i zapada ostavi trajni pečat katoličanstva i franjevačkog reda, Kapistran je došao umrijeti u crkvi i samostanu podignutima na najljepšem mjestu u Srijemu, iznad moćnog Dunava, u tvrđavi Nikole Iločkog, kralja Bosne.

I danas je kula samostana jedan od najljepših vidikovaca, a u sklopu crkve uređena je spomen kapelica u kojoj je Ivan Kapistran bolovao i umro 1456. Nakon odlaska Osmanlija crkva i samostan su barokizirani. Početkom 20. stoljeća njihova je obnova povjerena Hermanu Bolleu koji je unio zadnje stilske izmjene - i to u neogotičkom stilu, poput onih kakve je primijenio i na zagrebačkoj katedrali.

Crkva i franjevački samostan sv. Filipa i Jakova u Vukovaru

Ovaj spomenik nulte kategorije smješten iznad Dunava na jednom od najljepših mjesta u gradu, u potpunosti je uništen u Domovinskom ratu. Obnovom mu se vratio stari sjaj, a njegova bogata kulturna i povijesna baština integrirana je u turističku ponudu Vukovara.

Relikvije sv. Bone, Franjevački muzej Vukovar, kriptu grofova Eltz, bogata biblioteka, samostanski vinski podrum i najljepši vidikovac u Vukovaru – dodatni su razlozi zbog kojih trebate posjetiti ovo mjesto mira i duhovnosti. Crkva i samostan izgrađeni su 1732. zahvaljujući izdašnim donacijama grofovske obitelji Eltz, a gradnja je trajala devet godina. Nakon đakovačke i zagrebačke katedrale crkva sv. Filipa i Jakova treća je najdulja u Hrvatskoj.

Crkve - svjedočanstva povijesti

Ranoromanička crkva sv. Ilije na Meraji u Vinkovcima

Jedna od najstarijih crkvi na području Vukovarsko-srijemske županije bila je ranoromanički jednobrodni objekt s lezenama ukupne dužine nešto manje od 12 metara. Na oko tridesetak četvornih metara moglo se okupiti 160 vjernika. Izgrađena je u 12. stoljeću u središtu srednjovjekovnog naselja Bogdánfalva, a njezini temelji pronađeni su u arheološkim istraživanjima prije pedesetak godina. Vjeruje se da ranoromanička crkva srušena provalom Tatara 1242., nakon čega je najvjerojatnije kasnije obnovljena, a nakon gradnje veće gotičke crkve istog imena, jedno je vrijeme služila kao njezina kapelica ili sakristija. Morat ćete nam vjerovati na riječ, jer nažalost na Meraji ili Malom parku ostali su samo temelji.

Gotička crkva sv. Ilije na Meraji u Vinkovcima

Ranoromanička crkva tijekom godina postala je premala, pa se uz nju izgradio novi objekt koji je bio u funkciji u kasnom srednjem i ranom novom vijeku. Tako je gotička crkva sv. Ilije, s kasnijom posvetom sv. Vinku, na Meraji ili u Malom parku u Vinkovcima, postala odraz demografskih promjena u srednjovjekovnom naselju Sv. Ilija, preteći Vinkovaca.

Nakon izgradnje crkve sv. Ivana Nepomuka krajem 18. stoljeća u središtu Vinkovaca - današnje župne crkve sv. Euzebija i Poliona, gotička crkva na Meraji je desakralizirana i pretvorena prvo u vojno skladište, a potom prodana i pretvorena u žitni magazin. Danas se u ovom prostoru povremeno održavaju izložbe, a zaljubljenici u sakralnu umjetnost u eklektičkoj arhitekturi prepoznat će oblike nekadašnje crkve.

Sv. Bartol u Novim Mikanovcima

Danas najpoznatija po kosom, okruglom tornju, koji pri vrhu postaje osmerokutan, crkva sv. Bartola u Novim Mikanovcima izvorno je jednobrodna romanička građevina. Nekada crkva-tvrđava čiji je toranj isprva služio kao puškarnica i osmatračnica, a tek je kasnije postao zvonik, branila je posjed obitelji prezimenom Hrvati na istočnim padinama đakovačkog ravnjaka koji su naseljavali kolonisti iz Saske.

U vrijeme gotike izgubila je romaničku apsidu, a obnovama i širenjem u 18. stoljeću i sva romanička obilježja. Unutar crkve pronađeno je i istraženo petnaest kasnosrednjovjekovnih i ranonovovjekovnih grobova, dok je u svetištu otkrivena kamena klupa za svećenike, takozvana sedilija, sa srednjovjekovnim freskama s najmanje tri lika na njezinoj pozadini.

Crkva Blažene Djevice Marije na Bapskoj

Na rubu lesne zaravni, koja se strmo spušta prema izvoru vode u udolini, smjestila se izvorno romanička crkva iz 13. stoljeća, u gotovo zaboravljenom, srednjovjekovnom naselju Baba. Ovo poznato srijemsko proštenišće smješteno je na groblju udaljenom kilometar i pol od Bapske. Tijekom stoljeća crkva je doživjela niz nadogradnji i preinaka, u gotici, baroku i klasicizmu, ali i danas se smatra jednim od najljepših primjera romaničke gradnje u Srijemu i Slavoniji.

U crkvi je čudotvorna slika Presvete Djevice, u narodu poznata kao Gospa Bapska, nepoznatog autora iz 17. stoljeća, koja se posebno štuje na Malu Gospu, 8. rujna. Od crkve prema izvoru vode „Gospinom bunariću“, kojeg su mještani i hodočasnici oduvijek smatrali čudotvornim, vodi lijepo uređen križni put.

Crkva sv. Katarine u Nijemcima

Na uzvišenju u središtu Nijemaca, na lokalitetu nekadašnje srednjovjekovne Gradine sa sačuvanim opkopom, ponosno stoji crkva sv. Katarine djevice i mučenice sagrađena u 14. stoljeću.

Iako danas u osnovi gotička i barokizirana s vrijednim kasnobaroknim i klasicističkim inventarom, prema arheološkim istraživanjima, crkva je imala romaničku prethodnicu. Ispod sadašnjeg poda otkrivene su još dvije podne razine, u desnom kutu ispred apside tragovi rimske arhitekture, a tijekom iskopavanja grobovi na redove bjelobrdske kulture. U osmanlijsko vrijeme Nijemci su bili sjedište kadiluka o čemu svjedoče ostaci arhitekture u parku u podnožju crkve.

Crkva sv. Luke – Lučica u Lipovcu

Nastala na umjetnom otoku na rukavcu rijeke Spačve, crkva sv. Luke ili popularnije Gospe Lučičke, zadržala je naviše izvornih gotičkih obilježja na području Vukovarsko-srijemske županije. Ime je dobila po danas izgubljenoj slici sv. Luke koji slika Majku Božju.

Crkva sv. Luke jednobrodna je gotička građevina s poligonalnom apsidom i karakterističnim drvenim zvonikom. Prema izvorima, tu se nalazio prvo samostan Templara, a zatim samostan Franjevaca srušen dolaskom Osmanlija. Crkva je nekoliko puta obnovljena u 19. stoljeću, a današnji izgled je dobila za vrijeme biskupa Strossmayera. Blagdan Male Gospe posljednjih godina poseban je doživljaj kada ovamo iz čitavog Srijema i Slavonije hodočaste članovi kulturno-umjetničkih društava.

Crkva Rođenja sv. Ivana Krstitelja u Ivankovu

Ivankovom dominira izvana u potpunosti obnovljena župna crkva Rođenja sv. Ivana Krstitelja izgrađena 1725. Do nje iz središta naselja vodi križni put. Na njezinom mjestu bila je gotička crkva s posvetom sv. Jurju, o čemu svjedoče i povijesni izvori u kojima se može pronaći izvorno mađarsko ime srednjovjekovnog Ivankova - Ivankaszentgyorgy.

Tijekom stoljeća naselje je mijenjalo vlasnike – od Ugara do Osmanlija, pa je i župa nekad pripadala osuvačkom arhiđakonatu Pečuške biskupije. Nekada je tu bilo groblje, velikim dijelom uništeno proširenjem crkve i izgradnjom zvonika, no arheolozi su ipak uspjeli detaljno istražiti 55 grobova koji datiraju od kraja 13. do početka 16. stoljeća.

Crkva sv. Mihaela Arkandžela u Cerni

Crkva u Cerni izgrađena u doba gotike spominje se već od 14. stoljeća. Smještena je na arheološkom lokalitetu iz razdoblja prapovijesti u okruženju Bosuta i Biđa. Nakon osmanlijske vladavine crkva se obnavlja najprije u baroku pa u klasicizmu. U to vrijeme je pod upravom franjevačkog samostana u Šarengradu, a od franjevaca je sredinom 18. stoljeća preuzimaju biskupijski svećenici.

U Ljetopisu župe Cerna iz 1927. piše da se 26. listopada podigao strašan ciklon kakav u ovim krajevima još nije bio i da je nanio veliku štetu poljima i selu, a led koji je padao porazbijao je gotovo sve prozore u mjestu. Stradala je i crkva sv. Mihaela Arkandžela, no već je sljedeće godine obnovljena, dobila je nova zvona, a stare orgulje zamijenjene su novim harmonijem.

Crkva Blažene Djevice Marije Pomoćnice kršćana u Sotinu

Župna crkva u Sotinu barokizirana je kasnosrednjovjekovna građevina koja je tijekom pet stoljeća postojanja razarana i obnavljana tri puta, posljednji put nakon Domovinskog rata u kojem su nestali kipovi sv. Joakima i sv. Ane. Slika Blažene Djevice Marije Pomoćnice, rađena po djelu njemačkog renesansnog slikara Luke Cranaha, srećom je spašena. Njezin lik štovao se još od 1739. u posebnoj kapeli u Sotinu. Te su godine bježeći pred Osmanlijama sliku u ovo malo mjesto donijeli franjevci iz Beograda. Danas se slika Marije Pomoćnice nalazi na glavnom oltaru crkve koji se u vrijeme izgradnje smatrao najljepšim u Slavoniji. Glavni proštenički dan Marije Pomoćnice slavi se u nedjelju iza Spasova, a blagdan je 24. svibnja.

Rokovačke zidine u Rokovcima

Južno od Vinkovaca, s desne strane ceste za Rokovce, ruševine su crkve do kojih se dolazi lenijom ili poljskim putem. Zidine su ostaci portala i monumentalne crkve sv. Roka iz 13. stoljeća rađene u dekadentnom romaničkom stilu i pregrađivane u kasnoj gotici.

Čini se da su je pregrađivali franjevci iz samostana koji se nekad nalazio nešto sjevernije, u blizini sela izgrađenog 1415. Crkva sv. Roka samostanska je crkva koja se u to vrijeme gradila podalje od gospodarskog samostanskog kompleksa. Oko crkve je bilo groblje koje su Rokovčani koristili do 18. stoljeća. Nakon preseljenja Rokovaca sa starog mjesta pod šumom Kunjevci, Rokovčani su u novom selu sagradili najprije drvenu crkvu, a potom 1814. današnju crkvu svog zaštitnika sv. Roka.

Gospa Lurdska u Prkovicima

Podno filijalne crkve u Prkovicima, u umjetno izgrađenoj špilji, kip je Gospe Lurdske, zavjetni dar Kate Filakovac, koja ga je daleke 1908. donijela s hodočašća u Lourdes.

Godinu kasnije tadašnji biskup dao je dozvolu za gradnju špilje, a radovi su privedeni kraju 14. kolovoza 1910. Od tada se 15. kolovoza, na blagdan Velike Gospe i 8. rujna na blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije, okupljaju vjernici iz čitavog Srijema i Slavonije, a često se upute i običnim danom kako bi se u miru i tišini pomolili Gospi.

Tako je jedno malo selo u blizini Vinkovaca, s tek nešto više od 600 stanovnika, postalo poznato slavonsko proštenišće. U Prkovicima se u studenom slavi sv. Martin Biskup, kome je posvećena filijalna crkva.

Samostan i svetište sv. Antuna Padovanskog u Vinkovicima

Niti jedan svetac nije toliko omiljen u ovim krajevima kao sv. Antun. Na njegov blagdan u crkvi sv. Antuna Padovanskog u Vinkovicima okupi se na tisuće vjernika iz čitave Slavonije. Iako se 13. lipnja slavi u svim dijelovima Hrvatske, posjetiti samostan i svetište sv. Antuna Padovanskog na vinkovačkoj Meraji, poseban je doživljaj.

Još otkada su franjevci 1938. došli u Vinkovce, kapela u njihovom samostanu bila je pretijesna za sve one koji su se molili sv. Antunu.

S vremenom se u susjedstvu samostana renovirala stara crkva u kojoj je danas iza glavnog oltara veliki reljef od pozlaćene terakote s likom ovog sveca, zaštitnika djece, propovjednika, budućih majki, potlačenih, siromaha,

Tematska ruta: Stope sv. Martina

Korak po korak, otisak bosa stope vodi do župne crkve u Svinjarevcima, potpuno obnovljene nakon Domovinskog rata s novim tornjem i zvonikom. Toliko simbolike ima u toj stopi sa stiliziranom polovicom ogrtača. Ona pokazuje put, poziva na dijeljenje i solidarnost, baš kako je radio sv. Martin Biskup. To je njegova stopa, njome je francuski kipar Michel Audiard ispričao priču o životu prvog sveca koji nije bio mučenik, a ipak ima svoj blagdan i koji je pješke proputovao veći dio Europe.

Sveti Martin bio je mladi časnik kada je na putu u vojnički tabor sjeverno od Pariza, promrzlom siromahu darovao polovicu svog ogrtača kojeg je odsjekao mačem. Nakon tog događaja napustio je vojničku službu, posvetio se vjeri, postao redovnik, potom i biskup u francuskom Toursu, uvijek blizak siromašnima.

Njegove stope obilježavaju kulturnu i povijesnu rutu koja povezuje sve gradove i mjesta s crkvama, katedralama i kapelama posvećenima sv. Martinu. Njih više od 200 postavljeno je u Europi, osamnaest u Hrvatskoj, a najistočnija je ona na župnoj crkvi sv. Martina u Svinjarevcima.

Ovaj najstariji europski kulturni itinerer punog naziva „Sveti Martin iz Toursa, Europljanin, simbol dijeljenja, zajednička vrijednost“, proglašen je velikim kulturnim itinererom Vijeća Europe 2005.

Te godine je u mjestu njegova biskupovanja osnovan Europski kulturni centar sv. Martin iz Toursa, nakon čega je osnovano još deset takvih nacionalnih kulturnih centara, među kojima i onaj u Hrvatskoj.

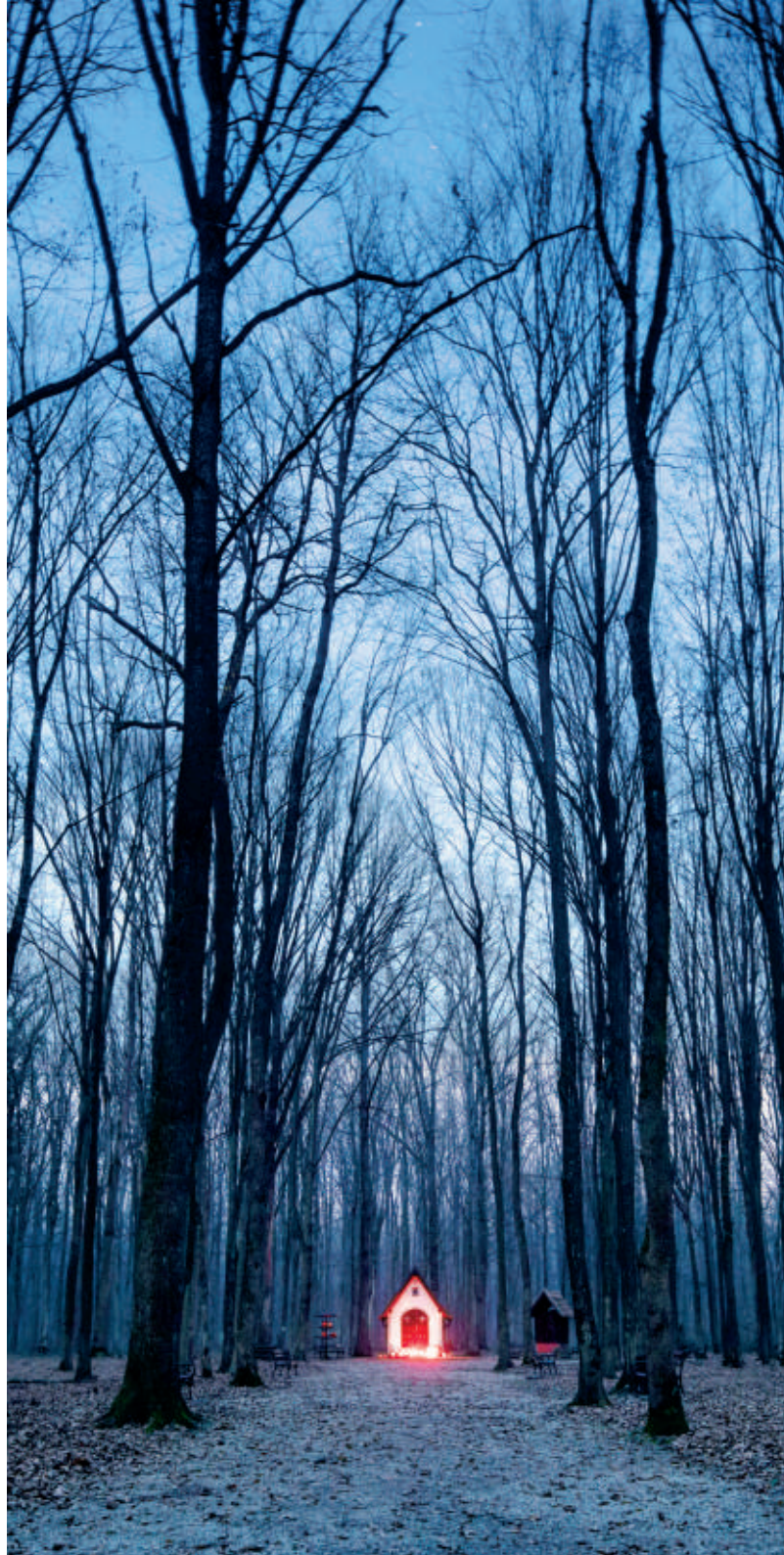
Vjera i vjerski običaji

Još otkada je spaljen sv. Polion, lektor kršćanske crkve u Cibalama – rimskim Vinkovcima i u 4. stoljeću na mjestu njegove mučeničke smrti podignut crkveni kompleks, hodočašće je postalo sastavni dio života Srijemaca i Slavonaca.

U srednjem vijeku hodočastilo se na poznata mjesta poput Kristovog groba u Jeruzalemu ili Puta sv. Jakova u Španjolskoj. S duhovnih su putovanja donosili svetačke medaljice, a kako ih je u to vrijeme najviše bilo iz talijanskih gradova Rima i Loretta, čini se da su im to bili omiljena svetišta.

Obiteljski sakralni inventar u ovim krajevima čuva se generacijama. Domove osobito u manjim mjestima i selima krase svete slike, križevi, svete figurice, a dijelovi nošnji, tkani ručnici - otarci, prekrivači za krevete, jastuci i jastučići, salvete..., često imaju sakralne motive, sadržaje ili poruke. Za vrijeme tjelovskih procesija, na Brašančevo - kada se žito pretvara u brašno, figurice i križevi postavljaju se na pročelja ograda obiteljskih kuća kuda prolazi procesija, ali i u provizornim kapelicama, takozvanima sevnicama ili sivnicama, napravljenim od grana, grančica i cvijeća. Takve se kapelice grade na sve četiri strane mjesta, a ruše nakon blagdana.

Oni trajni mali zavjetni sakralni spomenici - kapele, kapelice s kipovima svetaca ili samo križevima, razasuti su po poljima, pronaći ćete ih na izlazima iz mjesta, na raskrižjima putova... Oduvijek se vjerovalo da štite mjesta od svih nevolja, vremenskih nepogoda ili bolesti. Stari se spomenici obnavljaju, novi se grade... Smjenjuju se generacije, a vjera ostaje neraskidivi dio života Srijemaca i Slavonaca.

Sveci s područja Vukovarsko-srijemske županije

Sveti Euzebije, biskup i mučenik

Prema zapisu sa suđenja sv. Poliona, biskup Cibala - rimskih Vinkovaca, pogubljen je 28. travnja, vjerojatno 258. To je vrijeme krvavog progona kršćana, kada su biskupi pod prijetnjom smrtne kazne morali priznati državne bogove Rimskog carstva. Lišen je slobode i proglašen krivim jer je bio kršćanin i biskup Kristovih obožavatelja, osuđen na smrt i mučenički pogubljen. Ovaj Polionov zapis jedini je materijalni trag o životu sv. Euzebija. „Mi s veseljem svetkujemo spomen ove dvojice junaka i molimo Svemogućega da nas učini dionicima njihovih zasluga“, piše o Euzebiju i Polionu u Polionovim aktima. Tako je u Vinkovcima ostalo do danas. Najveća župna crkva u Vinkovcima nosi ime po njima dvojici i slavi ih 29. svibnja.

Sveti Polion, lektor i mučenik

„Čini što ti je naređeno, a ja ću slijediti nauk svojih učitelja te s radošću poći na muke što me čekaju“, rekao je Polion rimskom prefektu Probu koji ga je osudio na strašnu smrt spaljivanjem na lomači. Kazna je bila izvršena odmah, milju od Cibala - grada u kojem je mladi Polion radio kao lektor ili čitač.

Sudbina je htjela da to bude 28. travnja – istog datuma kada je pogubljen biskup Euzebije, tridesetak godina kasnije. Bilo je to između 284. i 305., u vrijeme vladavine careva Dioklecijana i Maksimilijana, najvećih progonitelja kršćana.

Čim je 28. travnja perfekt Probo, upravitelj velike rimske pokrajine stigao u Cibale, zatočio je sve kršćane koji nisu željeli priznati rimske bogove i isti dan u djelo proveo carski ukaz.

Sveti Bono, svećenik i mučenik

Poznat kao zaštitnik djece, sv. Bono je najprije bio rimski vojnik i progonitelj kršćana, a pokrstio se i zareadio nakon što je upoznao papu Stjepana I. Kao štovatelj kršćanskog Boga bačen je u tamnicu i mučenički pogubljen 1. kolovoza 260. u Rimu. U zatočeništvu je do posljednjeg daha hrabrio i tješio kršćane, pa i samog papu Stjepana I.

Njegove relikvije su odobrenjem pape Benedikta XIV., 24. lipnja 1754. Dravom i Dunavom došle do Vukovara, pa se tog datuma u gradu slavi blagdan sv. Bone. Za vrijeme Domovinskog rata s oltara sv. Josipa prebačene su i čuvane u kriptu starog dijela crkve sv. Filipa i Jakova sve dok 1995. nisu spaljene. Skriveno u ruševinama ostalo je zapešće ruke koje se danas čuva u srebrnom sarkofagu u obnovljenoj crkvi.

Sv. Ivan Kapistran

Rođen je 1386. u plemićkoj obitelji u talijanskom gradiću Capistranu. Bio je briljantan student prava, gradski sudac, a jedno vrijeme čak i upravitelj grada. To ga je u političkom prevratu stajalo tamnice, nakon čega je odlučio promijeniti način života.

Zareadio se na blagdan sv. Franje 1415., a već dvije godine kasnije postao je svećenik i sjajni pučki propovjednik. Proputovao je Španjolsku, tadašnju Njemačku, Austriju, Češku, Poljsku, Ugarsku, a 1465. dolazi u Beograd i uoči bitke s Osmanlijama na nebu mu se pojavila vatrena strijela i to je bio presudni trenutak za pobjedu malobrojne kršćanske vojske.

Umro je u Iloku iste godine, 23. listopada i taj se dan slavi kao njegov spomendan. Relikvije sv. Ivana Kapistrana nestale su 1526. iz Iloka i nikad nisu pronađene.

Zanimljivosti

- U Registru kulturnih dobara Ministarstva kulture Republike Hrvatske nalazi se 50 građevina sakralne građevinske baštine s prostora Vukovarsko-srijemske županije.
- U popisu župa od 1332. do 1337., kada je papinski legat skupljao papinski desetinu, na području današnje Vukovarsko-srijemske županije zabilježeno je šezdesetak crkava.
- Najstarije poznato kršćansko svetište u Srijemu i Slavoniji arheološki je lokalitet Kamenica, na kojem je u 4. stoljeću podignut cemeterialno-memorijalni kompleks u čast Sv. Polionu.
- U razdoblju od 16. do 18. stoljeća iz ovih krajeva hodočastilo se u svetišta Majke Božje u Loreto, sv. Antunu u Padovu, u Rim, o čemu nam svjedoče nalazi svetačkih medaljica u grobovima.
- Ranoromanička crkva na Meraji u Vinkovcima površinom od 33 četvorna metra stala bi u većinu današnjih prosječnih dnevnih boravaka.
- Kada se od crkve Sv. Marije u Bapskoj krene niz Kalvariju prema čudotvornom izvoru, pokušate li izbrojiti stepenice pri silasku i opet pri usponu, nikada nećete dobiti isti broj.
- Većina srednjovjekovnih crkvi na području Srijema i Slavonije djelomično je građena od rimskih opeka, posebno u nižim dijelovima. To ne znači da su nastale u antičko vrijeme, nego da je pojam recikliranja ipak malo stariji od onog što danas smatramo napretkom.
- Današnji izgled franjevačka crkva sv. Ivana Kapistrana u Iloku duguje svjetski poznatom arhitektu Hermanu Bolleu koji je radio i na zagrebačkoj katedrali.
- Kasnobarokna crkva sv. Mihaela Arkandela u Lovasu identična je kopija crkve sagrađene 1769. i srušene u Domovinskom ratu.

Vjerske zajednice i njihove crkve

Vinkovci:

Baptistička crkva, *Kralja Mislava 4*

Crkva Božja, *N. Š. Zrinskog 19*

Evangelistička crkvena općina Vinkovci, *Zagrebačka 23*

Islamska zajednica u Hrvatskoj (*Medlis islamska zajednica Vinkovci*), *M. J. Zagorke 9*

Kršćanska adventistička crkva, *Zagrebačka 11*

Reformirana kršćanska crkva, *V. Nazora 31*

Srpska pravoslavna crkva u Hrvatskoj, eparhija osječkopoljska i baranjska, crkvena općina Vinkovci, *Istarska 1*

Vukovar:

Pravoslavne crkve

Crkva sv. Nikolaja, *Ul. Europske unije 48*

Crkva sv. Stefana Dečanskog (*Borovo Naselje*)

Kapela sv. Paraskeve na Dobroj vodi,

Dobra voda nalazi se na obali Vuke preko puta Adice

Grkokatolička crkva

Crkva Krista kralja, *Tri ruže 33, 32230 Vukovar*

Kršćanska adventistička crkva, *204. vukovarske brigade 22, 32000 Vukovar*

Baptistička crkva Vukovar, *204 Vukovarske brigade 74, 32000 Vukovar*

Evandeoska pentekostna crkva, *Trg Drvenapijaca 2, 32000 Vukovar*

Ilok:

Evangelička crkva u Republici Hrvatskoj, crkvena općina Ilok

Trg Adama Vereša 1

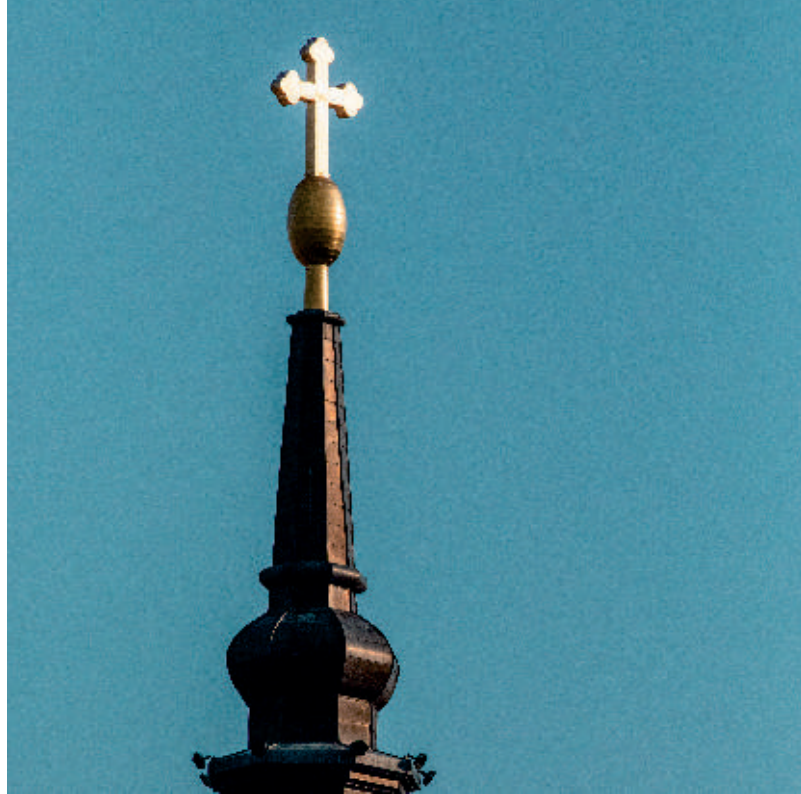
Gunja:

Džamija, *Maka Dizdara 29*

Soljani

Evangelička crkva u Republici Hrvatskoj, crkvena općina Soljani

Vladimira Nazora 4

Grkokatoličke župe:

Crkva Krista Kralja

Tri ruže 33, Vukovar

Uzvišenje svetoga Križa

Kralja Zvonimira 86, Vinkovci

Sveti Jozafat mučenik

Vladimira Nazora 12, Rajevo Selo

Pokrov presvete Bogorodice

Bana Josipa Jelačića 4, Petrovci

Rođenje presvete Bogorodice

Rusinska 1, Mikluševci

Glavošjek sv. Ivana Krstitelja

Orolička 13, Berak

Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije
Glagoljaška 27, Vinkovci
tel.: 032 338 425; fax 032 344 034
e mail: visit@vukovar-srijem.eu
turisticka-zajednica@vk.t-com.hr
www.visitvukovar-srijem.com

Turistička zajednica grada Vukovara
J. J. Strossmayera 15, Vukovar
tel.: 032 442 889
e mail: info@turizamvukovar.hr
www.turizamvukovar.hr

Turistička zajednica grada Vinkovaca
Trg bana Josipa Šokčevića 3, Vinkovci
tel./fax: 032 334 653
e mail: info@tz-vinkovci.hr
www.tz-vinkovci.hr

Turistička zajednica grada Iloka
Trg sv. Ivana Kapistrana 5, Ilok
tel.: 032 590 020; fax 032 592 966
e mail: tourismilok@gmail.com
www.turizamilok.hr

Turistička zajednica grada Županja
Veliki kraj 66, Županja
tel./fax: 032 832 711
e mail: tz-zupanja@vk.t-com.hr
www.tz-zupanja.hr

Turistička zajednica općine Nijemci
Trg kralja Tomislava 6, Nijemci
tel.: 032 280 376
e-mail: turistickazajednicaon@gmail.com
www.tz-opcinanijemci.hr

Impressum:

Izdavač: Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije
Za izdavača: **Božo Galić**, dipl. ing.
Urednica: **Rujana Bušić Srpak**, dipl.polit.
Tekstovi: **Alma Radoš**
Suradnici: **Anita Rapan Papeša**, dipl. arheolog, kustos
mr.sc. Ljubica Gligorević, muzejska savjetnica
Marina Sekulić, Martina Matković, Ivica Miličević, Mirko Bačić,
Katarina Šarkić i Ana Pinjuh
Fotografije: **Mario Romulić, Dražen Stojčić,**
Dražen Bota, arhiva TZ VSŽ
Grafičko oblikovanje: **Romulić & Stojčić**
Prijevodi: **Traducta**
Tisak: **Printera Grupa d.o.o.**
Prosinac, 2018.

Materijal je izdan uz potporu Hrvatske turističke zajednice i
Vukovarsko – srijemske županije

Srijem i Slavonija

TURISTIČKA ZAJEDNICA
VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

Vukovar

TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA VUKOVARA

Vinkovci

TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA VINKOVACA

Ilok

TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA ILOKA

Županja

TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA ŽUPANJE

Nijemci

TURISTIČKA ZAJEDNICA
OPĆINE NIJEMCI

CROATIA
Full of life

**Srijem i
Slavonija**

Protkani zlatom

TURISTIČKA ZAJEDNICA
VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

CROATIA
Full of life